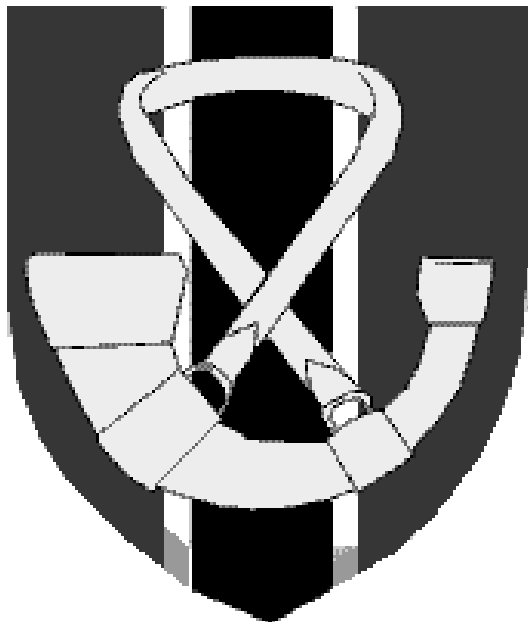

Dorpsvisie 2010-2015

Hurdegaryp

Vereniging voor Dorpsbelangen

Inleiding

In de dorpsvisie Hurdegaryp beschrijft de Vereniging voor Dorpsbelangen Hurdegaryp haar ideeën over de toekomst van het dorp. Onze dorpsvisie is mede gebaseerd op de ideeën van de dorpsbewoners. Iedere drie jaar vraagt de Vereniging voor Dorpsbelangen groepen in het dorp om in de dorpsplatforms mee te denken over de toekomst van het dorp. Het bestuur kan eventueel met een enquête de mening van de dorpsbewoners over een bepaald onderwerp te peilen. Uitkomsten van de dorpsplatforms worden vastgelegd in de dorpsvisie maar worden ook gebruikt om op korte termijn zaken aan te pakken en te realiseren. Een **visie** beschrijft de ideeën, beelden, dromen en wensen.

Deze ideeën en wensen moeten worden aangepakt en uitgewerkt in de dagelijkse praktijk, wanneer de kansen zich voordoen. Op basis van onze visie maken we dan concrete invullingen en (werk)plannen. En ondertussen is de dorpsvisie richtsnoer in ons denken, bij het ontwikkelen van plannen en in onze contacten met de gemeentelijke en provinciale overheid.

Demografische ontwikkeling van Hurdegaryp

De laatste decennia heeft Hurdegaryp een grote groei gekend. Een groot deel van de nieuwingezetenen had werk in de omliggende plaatsen. Door de goede bereikbaarheid via de weg en het spoor is Hurdegaryp voor de mensen die in Leeuwarden werken, maar niet in de stad willen wonen, bijzonder aantrekkelijk. Ruimte, rust, goede voorzieningen en toch dicht bij Leeuwarden, dat alles biedt Hurdegaryp!

De laatste jaren is het aantal bewoners dat met de VUT of gepensioneerd is, toegenomen. Ook is er een tendens waarneembaar, dat de nazaten zich in het dorp willen vestigen. De samenstelling van de bevolking wijzigt zich zodanig, dat de aard van het dorp verandert. Lag het accent vroeger op het wonen in het dorp, wel eens aangeduid als "slaapdorp", nu komt het accent steeds meer te liggen op het verblijven in het dorp. In de loop van de jaren is de kennissenkring vergroot en is er een bloeiend verenigingsleven ontstaan. Er heeft een verschuiving plaats gehad van economische naar sociale binding, waardoor een verhuizing vanuit het dorp steeds onaantrekkelijker en moeilijker wordt. De seniorenvoorzieningen in de vorm van daarop afgestemde appartementsgebouwen als "It Pompeblêd", "De Draai" en boven de winkels in de Fuormanderij, voorzien in deze groeiende behoefte.

Het winkelcentrum heeft een positieve invloed op het winkelen in het eigen dorp. Deze mogelijkheid tot het winkelen in het eigen dorp is ook noodzakelijk geworden door de toename van het aantal senioren, die minder mobiel zijn. Het centrum biedt zoveel kwaliteit dat ook de bewoners in andere leeftijdsgroepen in het eigen dorp blijven winkelen.

Naast de binding van de huidige bewoners aan het dorp gelden voor het dorp ook nu nog de voordelen die aan de sterke groei van het dorp hebben bijgedragen. Nog steeds heeft Hurdegaryp de aantrekkingskracht die een groot deel van de huidige bewoners er toe bracht, zich er te vestigen. We moeten dan ook uitgaan van een blijvende groei van Hurdegaryp.

De voorzieningen voor de huisvesting van de ouderen zullen op peil moeten blijven. De sociaal gebonden bewoners zullen in het dorp woongelegenheid moeten blijven houden. Maar ook zal aan nieuwe bewoners die willen genieten van de voordelen van het wonen in Hurdegaryp, woongelegenheid geboden moeten worden. Hierbij staat ons een beheerste groei voor ogen. Onder beheerst verstaan we een evenwichtige groei van voorzieningen en woningen. Bij de ontwikkeling van plannen in dit kader moet met de groei van het dorp rekening gehouden worden. Van belang is een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad.

De belangrijke waarden voor de komende 10 jaren voor Hurdegaryp

Bij de ontwikkelingen van ons dorp in de komende jaren moet er rekening worden gehouden met een aantal belangrijke opvattingen en waarden.

Bij de toekomstige ontwikkelingen van Hurdegaryp behoort het behoud van de leefbaarheid altijd het uitgangspunt te zijn.

Hurdegaryp is een groen dorp. Helaas zijn er weinig "lege plekken" met openbaar groen. Bij uitbreiding of herinrichting van ons dorp moeten deze plekken in ieder geval gehandhaafd en, indien mogelijk, uitgebreid worden.

Er is behoefte aan een plein in het hart van het dorp dat geschikt is voor jaarlijkse evenementen (bouwspeelweek, kermis, dorpsfeest, etc.), maar dat ook een plaats is om goed te vertoeven.

Openbaar vervoer door het dorp is, zeker met het oog op de verwachte vergrijzing, een belangrijk streven om ook de oudere mens sociaal mobiel te houden.

Met het doortrekken van de Wester -en Easteromwei op de Rijksstraatweg en de introductie van de Frysker (kleine bussen) is dit realistisch. Het zorgcentrum Bennemastate komt daarmee ook (psychologisch) minder ver van ons dorpshart te liggen.

Naast de aandacht voor de inrichting van het dorp zal de Vereniging voor Dorpsbelangen ook oog moeten hebben voor de sociale en culturele aspecten van het wonen in Hurdegaryp. Het stimuleren van activiteiten, eventueel geldelijk, en het tonen van betrokkenheid geeft de Vereniging voor Dorpsbelangen de plaats waar zij hoort te staan, nl. midden in de dorpsgemeenschap.

Wonen en verblijf

Hurdegaryp wil een dorp zijn waar het voor alle mensen, van alle leeftijden, goed wonen is. Los van sociale status of afkomst moet het mogelijk zijn zich in Hurdegaryp te vestigen. Bij de woningbouw in ons dorp moet er oog blijven voor het dorpse karakter. Dus beperken van hoogbouw (maximaal 3 woonlagen) en bij dorpsvernieuwing rekening houden met de balans tussen ruimte, groen en bebouwing.

Naast woningen voor de kapitaalkrachtigen zullen er ook voldoende woningen in de sociale bouwsector beschikbaar moeten blijven.

De vergrijzing vraagt om de bouw van woningen die alle voorzieningen op de begane grond hebben en voor alle leeftijdscategorieën geschikt zijn. Ook de bouw van kangoeroewoningen, waar op één locatie woonruimte aan verschillende generaties wordt geboden, kan gestimuleerd worden.

Aan de starters op de woningmarkt zal in de huur- en koopsector voldoende woonruimte geboden moeten worden.

Er moet rekening worden gehouden met de inrichting van de (sociale) openbare ruimten. Deze inrichting moet worden afgestemd op alle leeftijden. Dus niet alleen speelplaatsen voor het jonge kind, maar ontmoetingsplekken voor jong én oud! Bij een verdere uitbreiding van de ouderenhuisvesting dient dit zoveel mogelijk geïntegreerd in het dorp te gebeuren waarbij de noodzakelijke voorzieningen ook door andere bevolkingsgroepen kunnen worden gebruikt. Zowel bij het wonen als bij de vrijetijdsbesteding dient er ook aandacht voor de jongere dorpsbewoner te zijn.

Zoals al eerder gezegd, mensen brengen steeds meer van hun tijd in Hurdegaryp zelf door. Zodoende kan er in Hurdegaryp meer worden georganiseerd op sociaal cultureel gebied en moet het verenigingsleven (sport en recreatie) op peil blijven en moeten de voorzieningen daarop worden aangepast. Maar deze veranderingen stellen ook andere eisen aan de inrichting van het dorp. Daarbij dient er voldoende oog te zijn voor vrijetijdsbesteding en ontmoeting.

Een mogelijke ontwikkeling van "een buorren", wandel- en fietspaden en het dorps huis als "het kloppend hart van het dorp" kan uitstekend fungeren als sociale ontmoetings mogelijkheden.

Wij streven naar het versterken van "een kloppend hart in ons dorp". Dat kan worden gerealiseerd door een levendig multifunctioneel centrum in Hurdegaryp. Een centrum waar jong en oud, kerkelijk én niet kerkelijk elkaar kunnen ontmoeten. Dat zal bijdragen aan het versterken van de sociale structuur van Hurdegaryp.

Clustering voorzieningen (multifunctioneel centrum)

"Met hetzelfde geld meer doen", is een uitdagend motto om de leefbaarheid van Hurdegaryp op peil te houden en te verbeteren. Het clusteren van voorzieningen is een mogelijkheid om aan dit motto inhoud te geven. Daarbij moet oog zijn voor de eigen identiteit van voorzieningen en instellingen. De samenhang van het dorp kan hierdoor worden versterkt. Bij de bouw moet het dorpse karakter in stand blijven.

Dat alles stelt hoge eisen aan de planologische, stedenbouwkundige en architectonische invulling. Maar "voor hetzelfde geld kan het ook mooi worden", wanneer wordt gekozen voor een hoge kwaliteit in het ontwerp maar soberheid in de uitvoering.

Het cluster "kind" aan de Bodaan- en Swagerman-straat krijgt een sterke binding met het gebied van de sporthal en de Fuormanderij.

In dit gebied wordt het multifunctionele centrum gedacht. Het kind moet zich tussen het cluster kind en deze toekomstlocatie onbezonnen en veilig kunnen bewegen.

Bij de herinrichting van dit gebied valt ook een plaats voor een het dorpsplein te overwegen. Een plein waar weer ruimte is voor een markt, de kermis en de gedenksteen voor de gevallenen. Een plein als ontmoetingsplaats voor de bewoners van ons dorp en vooral ook voor de bewoners van de omliggende seniorenwooneenheden.

Infrastructuur en (verkeers)veiligheid

In een zelf ontworpen verkeersstructuurvisie (1998) heeft de Vereniging voor Dorpsbelangen een aantal belangrijke uitgangspunten van de verkeersveiligheid en de infrastructurale invulling van Hurdegaryp vastgelegd:

- Heel Hurdegaryp is een verblijfsgebied
- Alle wegen in dit verblijfsgebied kennen een maximum snelheid van 30 km/u
- Het langzaam verkeer (fiets en voetganger) moet over voldoende ruimte beschikken, waarbij de automobilist verantwoordelijk is voor de veiligheid van iedere weggebruiker
- De aan- en afvoer van het verkeer moet zo logisch en samenhangend mogelijk worden gemaakt
- Er moet voldoende oog zijn voor de fiets als vervoermiddel.

De karakterverandering van het dorp, van economisch naar verblijfsgebied, stelt ook haar eisen aan het verkeer. Naar onze mening valt het gehele dorp inclusief de toekomstige uitbreidingen onder een verblijfsgebied. En binnen een verblijfsgebied heeft de auto een ondergeschikte rol t.o.v. de voetganger en fiets.

Gezien de toekomstige ontwikkelingen van ons dorp, die ook grote invloed zullen hebben op de verkeersstromen, is een nieuwe actuele verkeersstructuurvisie Hurdegaryp noodzaak. In deze visie moet rekening worden gehouden met de uitgangspunten in deze dorpsvisie.

De aanleg van de rondweg biedt grote kansen voor de ontwikkeling van de Rijksstraatweg. De Rijksstraatweg in de huidige staat handhaven is geen optie.

Het verfraaien van de Rijksstraatweg vormt een integraal onderdeel van de aanleg van de rondweg.

Deze herinrichting zal de deskundige inbreng van een stedenbouwkundige vereisen en zal uit kunnen monden in een laan met grote bomen en met daarbij passende woningen. De sloop van een aantal panden zal hierbij onontkoombaar zijn.

Bij de aanleg van de Centrale As staat de bereikbaar van Hurdegaryp voor alle soorten verkeer voorop. De rondweg is bedoeld voor het doorgaand verkeer, maar wie in Hurdegaryp moet zijn, moet het dorp probleemloos kunnen bereiken. De Vereniging voor Dorpsbelangen heeft hiervoor zelf plannen ontwikkeld. Een slimmere aansluiting op de Centrale As is mogelijk!

Het openbaar vervoer mag geen belemmering ondervinden. Voorkomen moet worden dat het openbaar vervoer, met de Centrale As, om ons dorp heen zal gaan. Daarmee wordt de bereikbaarheid, één van de sterke punten die Hurdegaryp zo aantrekkelijk maakt om te wonen, aangetast.

Mede door de komst van kleinere bussen valt een busroute door het dorp langs de Fuormanderij te overwegen. De nieuw ingerichte Rijksstraatweg moet voor alle verkeer begaanbaar blijven, maar dan slim ingericht als een 30 kilometerzone. Oplossingen om dat te realiseren moeten op andere (creatieve) wijze mogelijk zijn zonder (lelijke) verkeersdrempels.

De Centrale As kan leiden tot sluipverkeer van en naar Burgum via de Zomerweg. Bij de (her)inrichting van de Zomerweg zal bedacht moet worden, op welke wijze doorgaand verkeer via deze route kan worden ontmoedigd.

Recreatie, ontspanning, werken en ontmoeting

Bij de herinrichting van de Rijksweg moet ook het gebied tussen de rondweg en de Rijksweg worden betrokken. De aanleg van een wandelgebied dat het zorgcentrum Bannemastate een sterkere binding met de dorpskern geeft, moet overwogen worden.

Wanneer dit wandelgebied wordt gecombineerd met de vestiging van bedrijven en kantoren in een parkachtige uitstraling, biedt dit nieuwe mogelijkheden voor optimale integratie van ontspanning en ontmoeting. Wij realiseren ons dat dit streven haaks kan staan op de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein bij Quatrebras, maar gezien de economische en demografische ontwikkelingen lijkt een kleinschalige geïntegreerde bedrijfsmatigheid op de

langere termijn meer kans van slagen te hebben dan deels leegstaande industrieterreinen buiten de dorpskernen.

Ook het wonen bij de zaak of praktijk wordt mogelijk, waarmee zorg en werk beter kan worden gecombineerd. Bij de ontwikkeling van dergelijke plannen moet er wel sprake zijn van kwaliteit. Dan kan de Pôllesingel met haar bebouwing en de huidige zakenpanden zorgvuldig worden ingepast.

Bij de inpassing van de Centrale As (Noord - Zuid verbinding én Rondweg) moet het gebied rond ons dorp worden heringericht. Vereniging voor Dorpsbelangen wil hierbij streven naar een herstel van de balans tussen verkeer en natuur en het in stand houden of herstellen van de oude wegen, wateren en paden. Vanuit het dorp moet het mogelijk blijven om zowel te voet als met de fiets zogenaamde "ommetjes" te maken. Alleen al voor de jaarlijkse wandeltocht is dit een noodzaak.

De zandwinput in de huidige vorm heeft Hurdegaryp weinig te bieden. De put is nu nauwelijks toegankelijk, zodat er weinig ruimte is voor het treffen van recreatieve voorzieningen. Bij een toekomstige ontwikkeling van het gebied moet rekening gehouden worden met de belangen van de huidige aanwonenden. Ook mogen voorzieningen niet leiden tot het aantrekken van een groot publiek. Het verfraaien van de omgeving van de put en de mogelijkheid bieden om te wonen aan het water of op het water, is waarschijnlijk het meest haalbare. Kleine recreatieve voorzieningen in de vorm van vissteigers en wandelpaden kunnen hier in meegenomen worden.

Economische activiteit

Hurdegaryp is vooral een dorp met een externe economische gerichtheid. Veel inwoners werken elders. Toch is Hurdegaryp uitdrukkelijk een centrumdorp in de gemeente Tytsjerksteradiel.

Bij de economische ontwikkelingen van Hurdegaryp dienen reeds aanwezige ondernemers voorrang te hebben boven het aantrekken van bedrijven van buiten Hurdegaryp. Kleinschalige bedrijven, op dorpse maat en passend bij het karakter van het dorp (dus vooral dienstverlenende ondernemingen) hebben de voorkeur boven bedrijven die meer op bedrijventerreinen zijn aangewezen. Aantasting van het groene karakter van het dorp en haar omgeving ten gunste van de economische ontwikkelingen is ongewenst.

Zoals al eerder gezegd, ontstaan er mogelijkheden voor het vestigen van kleinschalige bedrijven in het dorp, als de verkeersstroom ruim buiten het dorp omgeleid wordt. Het openbaar vervoer kan hiervoor de in- en uitvalbasis vormen. Deze kleinschalige bedrijvigheid kan optimaal bij het dorp (middels een aantrekkelijke aanleg en invulling) worden betrokken. Wel moeten er beperkingen komen aan het soort bedrijf dat er wordt gevestigd. Aan meer van hetzelfde is geen behoefte. Ook het gebied rond het winkelcentrum biedt mogelijkheden voor economische activiteiten in de vorm van winkels en praktijkruimtes.

Tenslotte

Het is ook al in de inleiding opgemerkt, de dorpsvisie beschrijft de ideeën en dromen over ons dorp. Het gaat daarbij soms om ideeën die misschien nooit zullen worden gerealiseerd. Maar zeker weten, dat doen we niet. Wie had immers ooit kunnen dromen dat "de centrumplannen" mogelijk zouden zijn?

Daarom blijft de Vereniging voor Dorpsbelangen dromen en zal zij haar visie zonodig los van de werkelijkheid blijven beschrijven. En bij de werkzaamheden van alle dag is deze dorpsvisie een richtsnoer waaraan actuele plannen blijvend worden getoetst.

Dorpsvisie Hurdegaryp 2010 - 2015

Secretariaat:

Dhr. H. Kampen
Easteromwei 6
9254 GN Hurdegaryp
m.kampen84@upcmail.nl